

بررسی اثر افزودن الیاف چرم بر مشخصه‌های وولکانش و خواص فیزیکی - مکانیکی آمیزه‌های الاستومری

ایمان شعبانی، اعظم جلالی آرانی*، هادی رضانی داخل

تهران، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۴۱۳

دریافت: ۸۵/۱۱/۱۷، پذیرش: ۸۶/۴/۱۷

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، بررسی اثر الیاف چرم بر مشخصه‌های وولکانش و خواص فیزیکی - مکانیکی آمیزه‌های لاستیکی است. ابتدا، آمیزه‌هایی از هر یک از انواع الاستومرهای CR، NBR و EPDM همراه با استفاده از الیاف چرم و بدون آن روی غلتک تهیه گردید. سپس، مشخصه‌های وولکانش آنها از راه اندازه‌گیری گشتاورهای اولیه و نهایی و زمان‌های برشنگی و پخت بررسی شد. بر اساس نتایج به دست آمده، الیاف چرم موجب تغییر گشتاور اولیه آزمون رثومتی نمی‌شود و آمیزه‌ها همچنان فرایندپذیری خود را حفظ می‌کنند، ضمن آن که تغییر قابل توجهی در زمان لازم برای وولکانش آمیزه ایجاد نمی‌گردد. مطالعه خواص استحکام آمیزه‌ها نشان داد که سازگاری بین پایه پلیمری و الیاف چرم اثر بسیاری بر این خواص دارد. استفاده از الیاف چرم در NBR موجب افزایش استحکام آمیزه گردید و تغییر در خواص به نوع سیستم پخت به کار رفته در آن آمیزه وابستگی نشان داد. نتایج حاصل از اندازه‌گیری سختی آمیزه‌ها، بیانگر افزایش قابل توجه سختی همه آمیزه‌ها به هنگام استفاده از الیاف چرم بود. اثر الیاف چرم روی چگالی، جهندگی و سایش آمیزه‌ها نیز در این پژوهش با اندازه‌گیری این خواص بررسی و گزارش شده است.

واژه‌های کلیدی

الیاف چرم، آمیزه،
الاستومر، وولکانش،
خواص مکانیکی

*مسئول مکاتبات، پیام‌نگار:

ajalali@aut.ac.ir

The Effect of Leather Fiber upon Vulcanization Characteristics and Physical-Mechanical Properties of Elastomeric Compounds

E. Shabani, A. Jalali Arani and H. Ramezani Dakhel
Amirkabir University of Technology, P.O. Box: 15875/4413, Tehran, Iran

Abstract

In this work, leather fibers were employed as a component of elastomeric compounds based on NBR, CR and EPDM and studied were made on their effects upon curing characteristics and mechanical properties of the prepared compounds. Evaluation of curing characteristics of the compounds demonstrated that leather fibers have no considerable effect on initial viscosity and curing time of the compounds. The study of mechanical properties of the vulcanized compounds showed that inclusion of leather fibers leads to increasing of tensile strength in NBR based compound due to compatibility between NBR and leather fibers. It is also found that increase in tensile strength in NBR compounds depends on the curing system of the compounds. The results of this work showed considerable increase in hardness for all of the prepared compounds. Abrasion resistance and resilience of the compounds were also measured and reported.

Key Words

leather fibers, compound,
elastomer, vulcanization,
mechanical properties

(*) To whom correspondence should be addressed.

E-mail: ajalali@aut.ac.ir

مقدمه

چرم در واقع پروتئین الیافی است که در ساختار آن رشته‌های کلاژن به وسیله یون‌های کروم (III) به شکل شبکه‌ای سه بعدی در آمده‌اند [۱]. حدود ۵۰ درصد از پوست مصرفی در صنایع چرم، به شکل ضایعات جامد حاوی ۶-۲ درصد کروم (III) باقی می‌ماند [۲]. این ضایعات آلودگی‌های زیست محیطی متعددی را موجب می‌شوند. از جمله اکسایش کروم (III) به ترکیبات سمی کروم (VI) می‌تواند منجر به آلودگی آب‌های زیرزمینی شود [۳]. بخش عمده این ضایعات در فرایند تراشیدن لایه داخلی چرم حاصل می‌شود. در این فرایند سطح داخلی چرم برای دستیابی به سطحی صاف و یکنواخت، پرداخت می‌شود که حاصل آن ذرات کوچکی از الیاف کلاژن است [۴]. امروزه، از این الیاف کوتاه در ساخت تخت کفی کفش‌ها و عایق‌های صوتی استفاده می‌شود که بخش بسیار ناچیزی از ضایعات تولیدی را در بر می‌گیرد. تاکنون مطالعات بسیاری در زمینه استفاده از این مواد به عنوان ماده افزودنی در ماتریس‌های پلیمری انجام شده است. استفاده از این الیاف در ماتریس‌های پلیمری علاوه بر بهبود برخی خواص، موجب کاهش قیمت و افزایش زیست‌سازگاری پلیمرها می‌شود [۵]. در ضمن، وجود کروم (III) به عنوان عامل اکسایش باعث می‌شود تا تخریب گرمایی اتصالات عرضی در دمای بالا آسان‌تر انجام گیرد. بنابراین، می‌توان از این الیاف در فرآورده‌هایی که قرار است فرایند بازیافت روی آنها انجام شود، به عنوان یک عامل کمک فرآورش بازیافت استفاده کرد. همچنین، وجود این الیاف در فرآورده‌هایی که در آنها از پودر لاستیک پخت شده استفاده می‌شود موجب اکسایش و تخریب برخی از اتصالات عرضی موجود در پودر لاستیک شده و در نتیجه برهم‌کنش بین ماتریس پلیمر و پودر لاستیک پخت شده بیشتر می‌شود که این موضوع باعث بهبود خواص محصول نهایی می‌گردد. به عنوان مثال، افزودن این الیاف به آمیزه لاستیک طبیعی و پودر لاستیک پخت شده علاوه بر افزایش چگالی اتصالات عرضی باعث بهبود خواص فیزیکی - مکانیکی مانند افزایش استحکام کششی، مدول، سختی و استحکام پارگی شده است

[۶]. همچنین، بر مبنای مطالعات انجام گرفته افزودن الیاف چرم به پلی‌وینیل کلراید (PVC) باعث افزایش چگالی، سختی، مقاومت در برابر سایش و کاهش خواص کششی می‌گردد. ضمن این که افزودن این الیاف به ماتریس پلی‌وینیل کلراید باعث می‌شود تا ورقه‌های تشکیل شده از چنین کامپوزیت‌هایی انعطاف‌پذیری بیشتر و جذب آب مناسبی داشته باشند و امکان فرآورش در دمای بالا و با قیمت کم فراهم شود [۷،۸]. مطالعات انجام شده در زمینه شبکه‌های پلیمری در هم نفوذ کرده (IPN) چرم و رزین اپوکسی نشان داده است که مدول کششی و خمشی این شبکه‌های پلیمری برابر با مدول رزین اپوکسی پخت شده و انرژی ضربه‌ای ایزود و چقرمگی شکست شبکه پلیمری بسیار بیشتر از اپوکسی خالص است [۹].

با پلیمر کردن مونومر آکریل آمید روی سطح ذرات چرم (کوپلیمر شدن سطحی) و افزودن آن به بستر پلی‌یورتان (PU) می‌توان فیلم‌های کامپوزیتی بسیار انعطاف‌پذیر و مقاوم در برابر گرما تهیه کرد [۱۰]. در این تحقیق، از الیاف چرم در آمیزه‌های حاوی لاستیک‌های آکریلونیتریل بوتادی‌ان (NBR)، اتیلن پروپیلن (EPDM) و کلروپرن (CR) استفاده و اثر آن روی ویژگی‌های ولکانش از راه اندازه‌گیری زمان برشتگی، زمان پخت، ماکسیمم و مینیمم گشتاور پخت با استفاده از دستگاه رئومتر بررسی گردیده است. همچنین، اثر این الیاف بر خواص استحکامی، سختی، چگالی، سایش و جهندگی آمیزه‌های پخت شده و نیز اثر نوع سامانه پخت بر آمیزه NBR حاوی الیاف چرم بررسی شده است.

تجربی

مواد

جدول ۱ خواص انواع الاستومرهای به کار برده شده در این پژوهش را نشان می‌دهد. در این تحقیق، از گوگرد (S)، دوده کوره‌ای تقویت‌کننده (N_{۳۳۰})، روی اکسید (ZnO)، دی‌کومیل پروکسید (DCP) و استتاریک

جدول ۱- خواص اولیه انواع لاستیک مورد استفاده.

ماده	نوع	گرانروی مونی (ML _{۱+۴} , ۱۰۰°C)	شرکت سازنده
NBR	KOSYN KNB۳۵L	۴۱	Kumho Petrochemical Ltd.Co
EPDM	Herlen ۵۲۱	۴۵	Unimers India Ltd.Co
CR	Butaclor DE ۳۰۲	۵۰	Polimeri Europa Co

(۱) این نوع حاوی مقداری پلیمر ژل شده (دارای اتصالات عرضی) است.

جدول ۲- خواص و ویژگی‌های الیاف چرم مورد استفاده.

ویژگی	مقدار
pH الیاف	۳/۷
نسبت طول به قطر (L/D)	۲۷۵
دمای شروع تخریب (°C)	۲۵۰

اسید تولید داخل کشور و منیزیم اکسید (MgO)، روغن دی اکتیل فتالات (DOP)، تترامیتیل تیورام دی سولفید (TMTD)، N-سیکلو هگزیل ۲- بنزوتیازول سولفونامید (CBS) و ۲- کاپتوایمیدازول (ETU) نوع لاستیک تولیدی شرکت بایر در آمیزه‌ها استفاده شد. الیاف چرم مورد استفاده نیز از یک کارخانه محلی تهیه گردید که پس از یک مرحله کار مکانیکی و ریزتر شدن به کمک آسیاب برای مصرف آماده شد. برخی از ویژگی‌های الیاف چرم به کار برده شده اندازه‌گیری و ارزیابی شد که نتایج در جدول ۲ آمده است.

دستگاه‌ها و روش‌ها

تهیه و تعیین مشخصات آمیزه‌ها

فرمول‌بندی آمیزه‌های تهیه شده بر مبنای NBR، CR و EPDM به ترتیب در جدول‌های ۳ تا ۵ آمده است. برای اختلاط آمیزه‌ها از غلتک آزمایشگاهی استفاده شد. مشخصات فولکانش هر یک از آمیزه‌ها بر مبنای استاندارد ASTM D۲۰۸۴ با استفاده از دستگاه رئومتر مدل

جدول ۳- فرمول‌بندی آمیزه‌های تهیه شده بر مبنای NBR.

نمونه	N1	N2	N3	N4
الیاف چرم	۰	۵	۰	۵
DCP	-	-	۳	۳
گوگرد	۰/۳	۰/۳	-	-
TMTD	۲	۲	-	-
CBS	۲	۲	-	-
استتاریک‌اسید	۲	۲	-	-
روی اکسید	۵	۵	-	-
روغن DOP	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
دوده (N۳۳۰)	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰
الاستومر NBR	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۴- فرمول‌بندی آمیزه‌های تهیه شده بر مبنای CR.

مواد (phr)	نمونه	C1	C2
الیاف چرم	۰	۰	۵
ETU	۰/۵	۰/۵	۰/۵
TMTD	۱	۱	۱
منیزیم اکسید	۳	۳	۳
روی اکسید	۵	۵	۵
دوده (N۳۳۰)	۳۰	۳۰	۳۰
الاستومر CR	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

ODR ۱۰۰S ساخت شرکت Monsanto (انگلستان) با زاویه نوسان $\pm 30^\circ$ اندازه‌گیری شد. از منحنی‌های به دست آمده از آزمون رئومتر مقادیر ماکسیمم و مینیمم گشتاور، زمان برشتگی (t_g) و زمان پخت آمیزه‌ها (t_q) محاسبه گردید.

بر اساس نتایج حاصل از رئومتري، ورقه‌هایی با ضخامت ۲ و ۶ mm به روش قالب‌گیری فشاری در پرس با دمای 150°C و فشار ۷۰ bar در زمان مناسب پخت شدند. خواص استحکامی ورقه‌های پخت شده از هر نمونه با توجه به استاندارد ASTM D۴۱۲ و با استفاده از دستگاه کشش ۱۰۲۶ Instron بررسی شد. برای هر نمونه از دیاد طول تا پارگی و استحکام کششی اندازه‌گیری گردید. نتایج ارائه شده در جدول‌ها در هر مورد میانگین نتایج برای سه نمونه است.

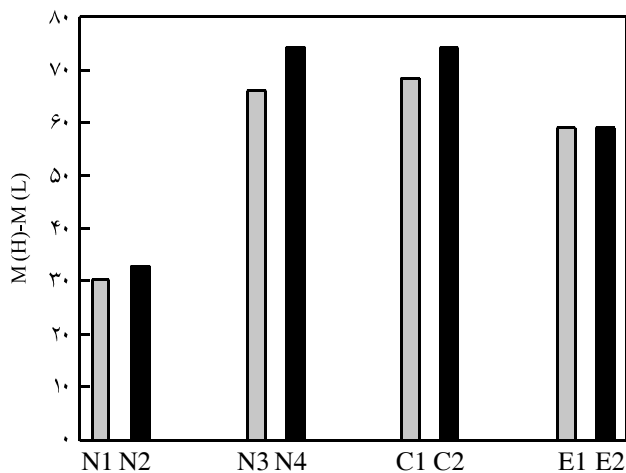
سختی نمونه‌های پخت شده با توجه به استاندارد ASTM D۲۲۴۰ و

جدول ۵- فرمول‌بندی آمیزه‌های تهیه شده بر مبنای EPDM.

مواد (phr)	نمونه	E1	E2
الیاف چرم	۰	۰	۵
TMTD	۷۵	۷۵	۷۵
گوگرد	۱	۱	۱
استتاریک‌اسید	۵	۵	۵
روی اکسید	۱۰	۱۰	۱۰
روغن پارافینی	۵۰	۵۰	۵۰
دوده (N۳۳۰)	۷۰	۷۰	۷۰
الاستومر EPDM	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۶- نتایج بررسی ویژگی های ولکانش آمیزه ها.

مواد (phr)		نمونه						
N4	N3	E2	E1	C2	C1	N2	N1	
۶	۶	۷	۷	۱۱	۱۱	۶	۵	
۸۰	۷۲	۶۶	۶۶	۸۵	۷۹	۳۹	۳۵	
۷۴	۶۶	۵۹	۵۹	۷۴	۶۸	۳۳	۳۰	
۶/۵	۵/۴	۶/۶	۶/۲	۹/۸	۱۷/۲	۵/۷	۵/۶	
۷۶	۷۴	۷/۸	۷/۸	۷/۶	۷/۴	۲/۴	۲/۶	

شکل ۲- اثر افزودن الیاف چرم بر میزان افزایش گشتاور آمیزه ها.

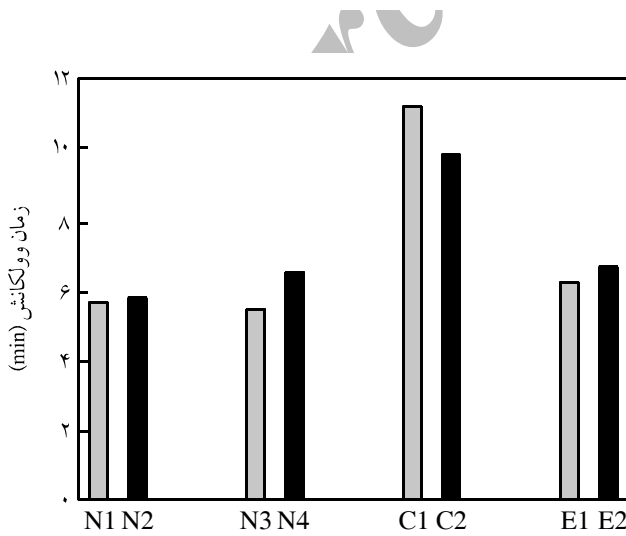
ماکسیمم گشتاور و همچنین اختلاف بین ماکسیمم و مینیمم گشتاور در منحنی رئومتر آمیزه های حاوی CR یا NBR به هنگام استفاده از ۵ phr الیاف چرم در مقایسه با آمیزه های مشابه و فاقد الیاف چرم افزایش می یابد، در حالی که این تغییر برای لاستیک EPDM به چشم نمی خورد (جدول ۶ و شکل ۱). این موضوع می تواند با حضور گروه های قطبی CO در الیاف چرم، CI در لاستیک کلروپرن و CN در لاستیک NBR مرتبط باشد و این که با توجه به قطبی بودن الیاف چرم، سازگاری بین الیاف چرم با لاستیک های قطبی کلروپرن و آکریلونیتریل - بوتادی ان در مقایسه با لاستیک EPDM بیشتر است و قرار گرفتن این آمیزه ها در شرایط دمایی بالا و شرایط ولکانش، موجب تقویت چسبندگی بین مرزی لاستیک و الیاف شده و افزایش گشتاور را سبب می گردد. ضمن آن که گروه های OH و COOH در الیاف چرم می توانند بر فرایند پخت اثر گذار باشند و بازده آن را افزایش دهند.

با استفاده از دستگاه سختی سنج Zwick (آلمان) و وزن مخصوص آمیزه ها با استفاده از دستگاه چگالی سنج Wallace (انگلستان) که بر مبنای قانون ارشمیدس طراحی شده است، اندازه گیری شد. همچنین، آزمون جهندگی با توجه به استاندارد DIN ۵۳۵۱۲ با استفاده از دستگاه Frank (آلمان) و آزمون مقاومت سایشی بر مبنای استاندارد DIN ۵۳۵۱۶ با استفاده از دستگاه Zwick روی نمونه های ولکانیده انجام شد.

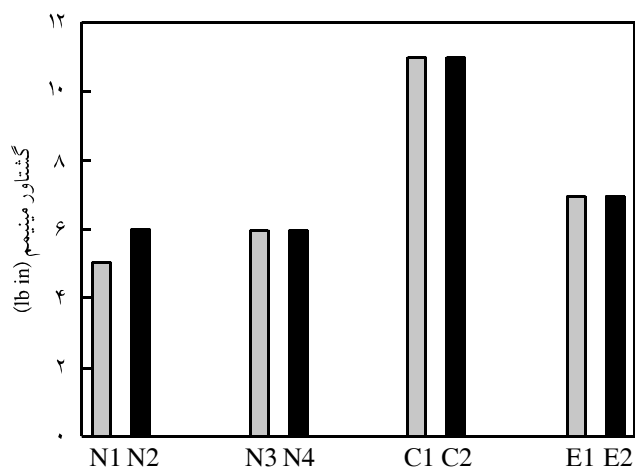
نتایج و بحث

مشخصات پخت

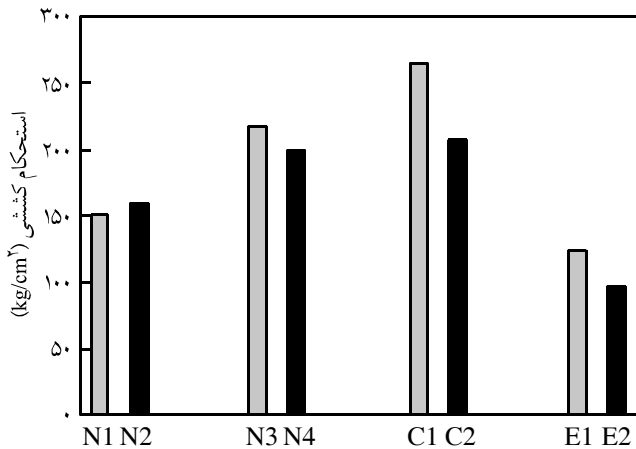
همان گونه که در جدول ۶ و شکل ۱ مشاهده می شود، افزودن الیاف چرم تغییر محسوسی در گشتاور مینیمم در منحنی رئومتر آمیزه ها ایجاد نکرده که این به معنی عدم تأثیر روی فرایند پذیری آنهاست.

شکل ۳- اثر افزودن الیاف چرم بر زمان پخت آمیزه ها.

شکل ۴- اثر افزودن الیاف چرم بر گشتاور مینیمم آمیزه ها.

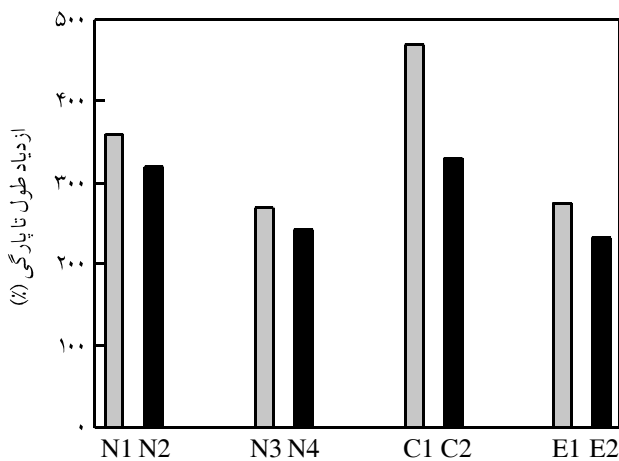

شکل ۵- اثر افزودن الیاف چرم بر استحکام کششی آمیزه‌ها.

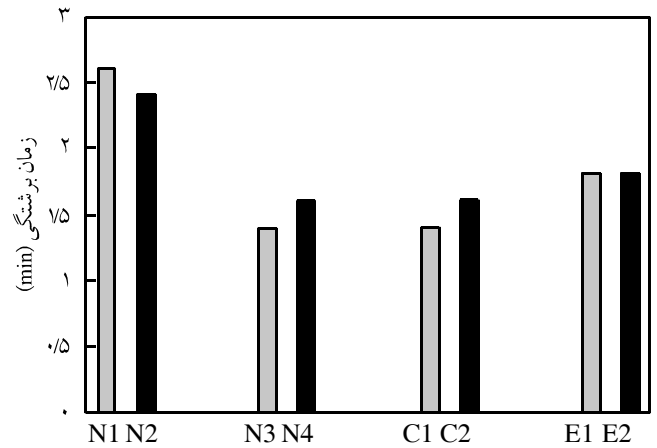
افزایش استحکام کششی در آمیزه NBR پخت شده با سامانه پخت گوگردی ناشی از سازگاری بیشتر NBR با الیاف چرم به دلیل نزدیک بودن قطبیت این دو ماده و تمرکز تنش کمتر است. در ضمن، وجود الیاف چرم می‌تواند باعث افزایش آرایش‌یافتگی زنجیرهای الاستومری در جهت اعمال تنش و استحکام کششی بیشتر شود. کاهش استحکام کششی در CR و EPDM نتیجه تمرکز تنش بیشتر به دلیل سازگاری کمتر الیاف چرم با این پلیمرها در مقایسه با NBR است (شکل ۵).

ازدیاد طول تا پارگی در تمام موارد با افزودن ۵ قسمت الیاف چرم به الاستومرها کاهش نشان می‌دهد (شکل ۶) که ناشی از سختی بیشتر الیاف چرم نسبت به لاستیک است.

سختی نمونه‌های وولکانیده در تمام موارد افزایش نشان داده که احتمالاً به دلیل بیشتر بودن سختی ذرات چرم نسبت به ماتریس‌های پلیمری و نیز تغییر در چگالی اتصالات عرضی است (شکل ۷). نکته

شکل ۶- اثر افزودن الیاف چرم بر ازدیاد طول تا پارگی آمیزه‌ها.

شکل ۴- اثر افزودن الیاف چرم بر زمان برشته‌گی آمیزه‌ها.

پخت لاستیک NBR با سامانه پخت پروکسیدی نیز تغییری در مینیمم گشتاور ایجاد نکرده است، ولی همانند سامانه پخت گوگردی اختلاف بین گشتاور ماکسیمم و مینیمم افزایش یافته است (شکل ۲). بنابراین، تغییر در گشتاور ماکسیمم بیشتر ناشی از سازگاری الیاف چرم با لاستیک‌های قطبی است. بر اساس نتایج نشان داده شده در شکل‌های ۳ و ۴، افزودن الیاف چرم تغییر قابل توجهی در زمان برشته‌گی برای لاستیک NBR پخت شده با سیستم گوگردی و لاستیک EPDM ایجاد نمی‌کند، ولی در مورد لاستیک پخت شده با پروکسید و همچنین CR پخت شده با سیستم اکسید فلزی زمان برشته‌گی به مقدار کمی افزایش می‌یابد. بنابراین، میزان اثر الیاف چرم بر ویژگی‌های وولکانشن به نوع سامانه پخت به کار رفته بستگی دارد.

خواص مکانیکی

خواص فیزیکی و مکانیکی آمیزه‌های پخت شده در جدول ۷ آمده است.

جدول ۷- خواص فیزیکی و مکانیکی آمیزه‌های وولکانیده.

نمونه		مواد (phr)						
N4	N3	E2	E1	C2	C1	N2	N1	
۲۰۰	۲۱۸	۹۷	۱۲۵	۲۰۸	۲۶۵	۱۶۰	۱۵۱	استحکام کششی (kg/cm ²)
۲۴۰	۲۷۰	۲۳۰	۲۷۵	۳۳۰	۴۷۰	۳۲۰	۳۶۰	ازدیاد طول تا پارگی (%)
۷۴	۷۰	۶۸	۶۲	۷۲	۶۲	۷۷	۶۶	سختی (شور A)
۷۲	۷۲	۱۰۵	۱۰۵	۱۴۰	۱۴۰	۱۲۰	۱۱۹	چگالی
۳۲	۳۲	۵۶	۵۸	۵۲	۵۴	۲۹	۳۰	جهندگی (%)
۱۲۱	۸۴	۱۲۸	۹۸	۹۳	۷۰	۱۲۶	۱۰۳	سایش

قابل توجه این است که افزودن الیاف چرم به ماتریس‌های پلیمری علاوه بر افزایش قابل توجه سختی آمیزه‌ها تغییری در چگالی آمیزه‌ها به وجود نیاورده است. این موضوع استفاده از الیاف چرم را به عنوان عامل افزایش دهنده سختی بیشتر مورد توجه قرار می‌دهد.

با افزودن الیاف چرم به آمیزه‌ها جهندگی در آمیزه‌ها تا حد کمی کاهش یافته و مقدار سایش آنها افزایش نشان می‌دهد (شکل‌های ۸ و ۹) که این امر با توجه به افزایش سختی این آمیزه‌ها قابل توجیه است. مقایسه نتایج آزمون‌ها برای NBR پخت شده با سامانه گوگردی و NBR پخت شده با پروکسید نشان می‌دهد که استفاده از الیاف چرم در مورد آمیزه‌های NBR با سامانه پخت گوگردی نتایج مناسب‌تری را به همراه دارد.

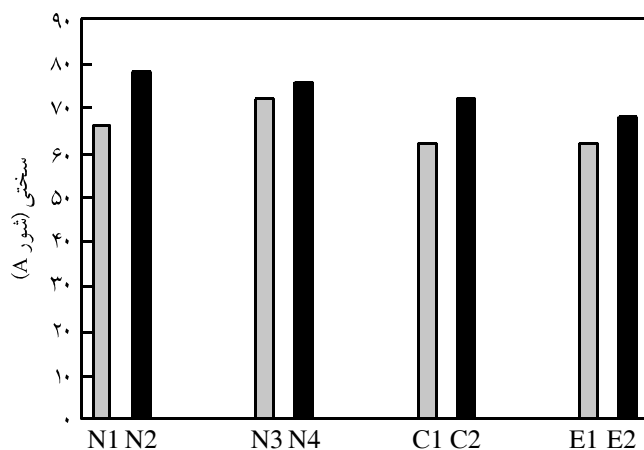
نتیجه‌گیری

بر اساس نتایج به دست آمده در این پژوهش، با افزودن الیاف چرم به آمیزه، سختی در آمیزه‌های لاستیکی تهیه شده بر مبنای CR، NBR و EPDM به مقدار قابل توجهی افزایش می‌یابد. الیاف چرم با لاستیک NBR سازگاری بیشتری نشان می‌دهد و این سازگاری سبب افزایش تفاوت ماکسیمم و مینیمم گشتاور در منحنی رثومتی به هنگام استفاده از الیاف چرم در این لاستیک می‌گردد. این تغییر به ویژه در سامانه پخت گوگردی در مقایسه با سامانه پخت پروکسیدی برای NBR به چشم می‌خورد که نمایانگر وابستگی اثر الیاف چرم بر خواص آمیزه به نوع سامانه پخت به کار رفته است.

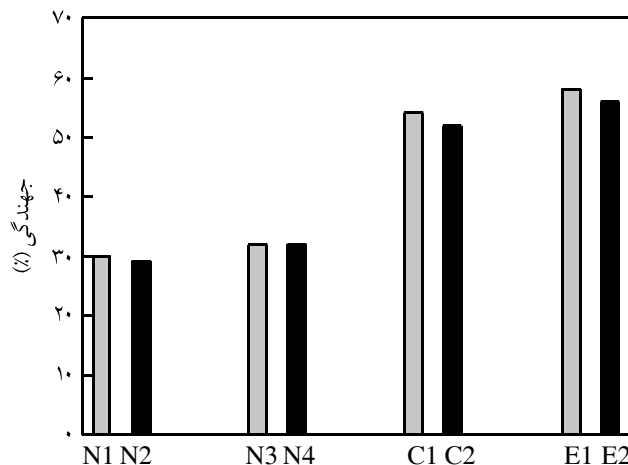
خواص استحکامی در لاستیک CR و لاستیک EPDM با مصرف الیاف چرم تا حدی کاهش می‌یابد که می‌تواند ناشی از سازگاری کمتر الیاف چرم با این لاستیک‌ها باشد. ضمن آن که سامانه پخت اکسید فلزی به کار برده شده در CR نیز بی‌اثر نیست. جهندگی در همه آمیزه‌ها با مصرف الیاف چرم تا حدودی کاهش و مقدار سایش افزایش می‌یابد. به طور کلی، افزودن الیاف چرم به آمیزه‌های لاستیکی سختی آنها را تا حد قابل توجهی پس از فولکانش افزایش می‌دهد، بدون آن که در گرانیروی اولیه آمیزه خام و چگالی آن تغییری ایجاد شود. بنابراین، ماده یاد شده با خواص ویژه خود می‌تواند به عنوان یک افزودنی برای افزایش سختی مورد استفاده قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

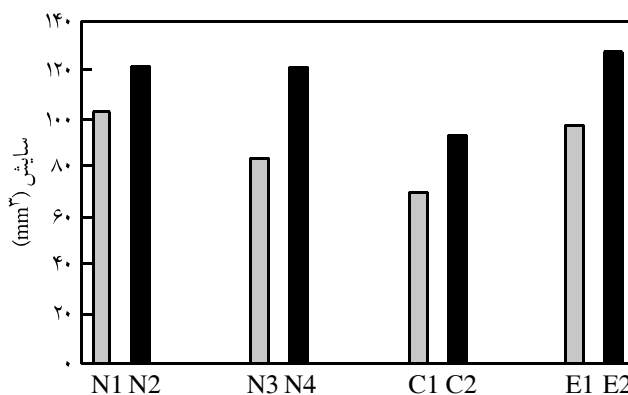
از جناب آقای مهندس ایرانمهر، مدیر محترم واحد تکنولوژی و تحقیقات شرکت ایران یاسا (تایر و رابر) که با همراهی خود امکانات انجام این تحقیق را فراهم کردند، تشکر و قدردانی می‌شود.

شکل ۷- اثر افزودن الیاف چرم بر سختی آمیزه‌ها.

شکل ۸- اثر افزودن الیاف چرم بر جهندگی آمیزه‌ها.

شکل ۹- اثر افزودن الیاف چرم بر مقاومت سایشی آمیزه‌ها.

مراجع

1. Ahmadi B., *The Chemistry of Skin and Leather*, Mohit, Tehran, 193-216, 1987.
2. Alexander K.T.W., Corning D.R., Cory N.J., Donohue V. J. and Sykes R.L., Environmental and Safety Issue-Clean Technology and Environmental Auditing, *J. Soc. Leather Technol. Chem.*, **76**, 17-23, 1992.
3. Bauer D.H., Conrad E.T. and Lofy R.J., Solid Waste Management Practices in the Leather Tanning Industry, *J. Am. Leather Chem. Technol. Ass.*, **72**, 270, 1977.
4. Ramraj B., Mechanical and Thermal Properties of ABS and Leather Waste Composites, *J. Appl. Polym. Sci.*, **101**, 3062-3066, 2006.
5. Przepiórkowska A., Prochoń M., Zaborski M., Zakowska Z. and Piotrowska M., Biodegradable Protein-Containing Elastomeric Vulcanizates, *Rubber Chem. Technol.*, **78**, 868-879, 2005.
6. Ravichandran K. and Natchimuthu N., Vulcanization Characteristics and Mechanical Properties of Natural Rubber-Scrap Rubber Compositions Filled with Leather Particles, *Polym. Int.*, **54**, 553-559, 2005.
7. Babanas K., Tarantili P.A. and Andreopoulos A.G., Plastisized Poly(vinyl chloride) Filled with Waste Leather Particles, *J. Elastomers Plast.*, **33**, 72-85, 2001.
8. Tomas J.M.S., Torres A.C. and Lucero M.A., Extrusion and Mechanical Characterization of PVC-Leather Fibre Composites, *Polym. Compos.*, **19**, 431-439, 1998.
9. Zenc J., Schlup J.R., Fan L.T., Synthesis and Mechanical Properties of Leather-Epoxy Interpenetrating Polymer Networks, *J. Appl. Polym. Sci.*, **78**, 1224-1232, 2000.
10. Nakajima Y., Isobe T. and Senna M., Properties of Composite Film Comprising Surface Modified Fine Collagen Particles Dispersed in Polyurethane Matrix, *J. Appl. Polym. Sci.*, **63**, 1693-1700, 1997.

Archive 03